

14. 5. 2023–21. 5. 2023 * LIII * 2237

Župnijski list stolne župnije

~ Ljubljana Sv. Nikolaj ~

6. VELIKONOČNA NEDELJA

Jeruzalem je Gospoda zavrnil in zavr-gel. Bil je preveč samozavesten in sa-mozadosten. Izgnal bo tudi njegove učence. In bodo šli. Strah je iz njih izgi-nil. Kot da v njih odmeva Jezusova be-seda: »Jaz sem pot, resnica in življenje,« je v njih res ostalo: zvestoba poti, ki jim jo je Jezus pokazal in utrl, veselje nad resnico, ki so jo prejeli, pa ljubezen do življenja, ki jim ga je razodel in podaril. Preizkušnje na poti, trpljenje ob krivič-nostih, problemi v skupnosti in težave v poslanstvu so bile le doživljaji, težki v svojih začetkih, a blagoslovljeni v sa-dovih.

Vsi smo prejeli darove Duha, ko smo bili krščeni. Danes se ponekod spet pojavlja trditev, da zato vsak, ki pozna Božjo besedo, more oznanjati ter vodi-ti in tako posvečevati občestvo. Ravna-nje teh, ki so izšli naravnost iz Jezusove šole, kaže drugačno resnico. Diakon Fi-lip uči in krščuje, zbira ljudi in jim po-maga, za polnost Duha pa prideta apo-stola Peter in Janez, da polagata roke na te, ki verujejo. Večno življenje, ki nam

ga podarja Gospod Jezus, ima svoje za-konitosti, ki jih vse človeške sposobno-sti ne morejo dosegati, kaj šele obliko-vati in navdihovati. Človeška modrost in spretnost besede lahko napravita vtis, privabita in navdušita ljudi, zbu-jata občudovanje, a prevečkrat zame-glita in onemogočita delo Duha, da ne vstopi v dušo in srce. Najbolj zane-sljiv odraz tega Duha v duši je zvesto, preprosto in ponižno zaupno življenje po Jezusovi besedi; to ustvarja v srcih hvaležnost Bogu in modrost besede, da znamo drugim razložiti svojo za-koreninjenost v Bogu. Najbolj izrazito se ta razlika med človeškim in božjim pokaže v preizkušnjah zaradi vere. Člo-veški duh se tam ustraši, umika, ali pa odgovarja z enako napadalnim razpo-loženjem, božji človek pa tudi v takem ostaja v miru ter odgovarja in pojasnju-je »krotko in spoštljivo.« Peter, ki se je bil nekdanj pripravljeno stepsti za Jezusa, je že vedel, koliko je vredno človeško ravnanje, ko gre za rast v Božja obzorja.

Anton Slabe

GOSPODOV VNEBOHOD

Kristusovo vstajenje in vnebohod sta eno dejanje oziroma eno dogajanje. K vstajenju v pravem pomenu besede spada tudi vnebohod, saj se je Kristusovo povečanje izvršilo z vstajenjem.

Takrat je šel nevidno v nebesa. Vidno izvršen vnebohod štirideseti dan po vstajenju je le poseben vidik in učinek vstajenja. Ko pravimo, da je Kristus šel v nebesa, hočemo povedati, da ni več pod zakonom in postavo končnih in minljivih stvari, da ni podvržen silam narave in zgodovine, času in prostoru. Po svojem vnebohodu je v vseh časih in prostorih. Je nad vsemi časi in prostori. Začel je povsem nov, nam sedaj nedostopen način bivanja. Ko v veroizpovedi molimo, da sedi na desnici Očetovi, priznavamo, da je deležen vse božje moči in slave. Jezus iz Nazareta, ki je trpel stisko in revščino zemeljskega življenja, ki so ga ljudje izgnali iz svoje srede in ga je svet videl, kako trpi in umira na križu, je zdaj »odet« v božji sijaj, v božjo slavo in postavljen za Gospoda vseh stvari.

Praznik Gospodovega vnebohoda pomeni, da je Kristus »s svojim vstajenjem bil postavljen za Gospoda, kateremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, in z močjo svojega Duha že deluje v srcih ljudi: in ne prebuja v njih le hrepenenja po prihodnjem veku, ampak že s tem samim tudi oživlja, očiščuje in krepi vse tiste velikodušne težnje, s katerimi si družina ljudi prizadeva, da bi napravila svoje življenje bolj človeško in si v ta namen podvrгла zemljo,« pravi koncil (CS 38, 1).

Slavo, ki jo je Kristus že prejel od Boga, svojega očeta, hoče dati tudi

nam. Od tedaj naprej, ko je šel k Očetu, je tudi nam odprta pot k Bogu. Nič več se nam ni treba bati skrivnosti našega bivanja. Nič več nismo ujetniki, sužnji smrti in greha. Naša usoda je v rokah našega Odrešenika in Gospoda. Tistega Gospoda, ki je molil: »Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi jih dal, z menoj tam, kjer sem jaz, da bodo gledali mojo slavo, ki si mi jo dal, ker si me ljubil, preden je svet nastal« (Jn 17, 24). Kristus ni šel v nebesa zato, da bi mi samo gledali za njim, temveč zato, da bi bil bolj z nami in da bi nas uspešneje vodil k Bogu. Z nami gre skozi čase, da bi nas privedel v večnost. Z nami hoče na zemlji snovati in graditi božje kraljestvo: kraljestvo rešnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, ljubezni in miru, dokler ne bo Bogu všeč, da vse to, kar je bilo vsejano v slabosti in minljivosti, ne odene z neminljivostjo na novi zemlji in novem nebu.

Iz: France Oražem, Leto Kristusove skrivnosti

STOLNICA – NAŠ DOM

Kapele v ladji in njihova oprema

Poslikavo posameznih kapel smo že opisali, tokrat nam ostane še popis ostale opreme, predvsem oltarjev, kipov in slik. Tudi tu se pri opisovanju naslanjamo predvsem na podatke in zapis dr. Ane Lavrič iz umetnostnega vodnika.

»Križeva kapela«, oltar sv. Križa

Ob dograditvi nove stolnice so v kapele sv. Križa (nasproti stranskemu vходу) prenesli stari oltarni nastavek z gotskim Križanim. Leta 1838 je kipar Matija Tomc ob križu naredil še kip Marije in sv. Janeza Evangelista ter leta 1841 oltar popolnoma obnovil. Že leta 1861 so ga ponovno prenovili in predelali, tokrat je delo izvršil Franc Ksaver Zajec. Lesen oltarni nastavek je barvno imitiral črn marmor z belimi žilami, kapiteli in rezbarije so bili pozlačeni, križ je bil v barvi lesa, kipi pa beli.

Ne glede na različne predelave pa je kot jedro kapele vse do današnjih dni ostal kip Križanega, ki je zagotovo eden najlepših spomenikov iz stare stolnice. Datiran je v drugo polovico 15. stoletja in sodi med najbolj kakovostne stvaritve poznega srednjega veka na naših tleh. Izredno vitko, do kosti izsušeno Kristusovo telo je kompozicijsko uravnoteženo in skladnih proporcev ter poravnano z vertikalnim krakom križa. Nogi sta iztegnjeni in vzporedni in se križata le v pribitih stopalih, roki sta občutno dvignjeni nad ramena, prsni koš je močno izbočen, glava

povešena na desno ramo. Anatomska obdelava, pogled umirajočega, njegova upadla lica in odprta usta izražajo trpljenje, ki pa vendarle ni podano patetično, temveč daje vtis dostojanstvenosti in mirne vdanosti.

Zadnjo prenovilo sta kapela in gotski kip Križanega doživela v letih 1956–1957, ko ju je predelal arhitekt Jože Plečnik, po njegovi smrti pa leta 1959 dokončal Anton Bitenc. Oltar je dvignil visoko pod obok na podest novega stopnišča, ki vodi na prižnico ter v domiselni kombinaciji z oltarjem ustvaril asociacijo na svete stopnice.

Impresivni gotski kip Križanega je postavil v središče kapele nad menzo, ki je obenem tudi božji grob. Križ je poudaril z vencem iz vinske trte in grozdja, ki predstavlja Rešnjo kri, podstavek, podoben tabernaklju, pa z veliko okroglo kovinsko ploščo, ki simbolizira Rešnje telo. S kovinskimi nimbi (svetniškimi sijem) je ožaril tudi Jezusovo glavo in njegove pribite dlani. Ob

menzo je namestil stebrasta kandelabra, ob steno na levi pa umetniško izklesan krstni kamen (prejšnji krstnik je stal za glavnimi vrati). Tega so pozneje predstavili v prezbiterij, kandelabra pa ob stopnišče. Nadomestili so ju s plastikama Marije in sv. Janeza, ki sta svojčas že stala v kapeli. Z združitvijo Križanega, božjega groba in krstilnika je Plečnik povezal misel na rojstvo in smrt, zato je bil s predstavitevjo krščenja v prezbiterij njegov z globoko simboliko prežeti koncept bistveno okrnjen.

DOGODKI PRED NAMI

- **V četrtek, 18. maja**, na praznik Gospodovega vnebohoda, bodo svete maše po prazničnem redu. Slovesno sveto mašo ob 18.30 bo daroval gospod nadškof.
- **V četrtek 18. maja**, bo imel po večerni sveti maši ob 19.30 v župnišču predavanje mag. Igor Omerza.

GODOVI IN PRAZNIKI

- **Nedelja, 14. 5.: 6. velikonočna nedelja**
- **Ponedeljek, 15. 5.:** sv. Izidor, kmet – *prošnji dan*
- **Torek, 16. 5.:** sv. Janez Nepomuk, duhovnik, mučenec – *prošnji dan*
- **Sreda, 17. 5.:** sv. Jošt, puščavnik – *prošnji dan*
- **Četrtek, 18. 5.: Gospodov vnebohod, slovesni praznik**
- **Petek, 19. 5.:** sv. Krispin, redovnik
- **Sobota, 20. 5.:** sv. Bernardin Sienski, duhovnik
- **Nedelja, 21. 5.: 7. velikonočna nedelja**

ŠMARNIČNA POBOŽNOST

je v stolnici vsak dan ob 8.30,
pri večerni sveti maši
ter ob nedeljah ob 15.30.
Lepo vabljeni!

TBB – stolniška oznanila
izdaja Stolni župnijski urad.
Odgovarja Roman Starc, župnik.
Dolničarjeva 1, Ljubljana.
roman.starc@rkc.si / 041/746 354
<http://www.stolnica.com/>

Mobilna aplikacija
Stolnica

URNIK SVETIH MAŠ

DELAVNIKI: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00,
10.30, 18.30

OB SOBOTAH IN PRVIH PETKIH
tudi ob 16.00

CERKVENI PRAZNIKI NA DELOVNI
DAN: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30,
16.00, 18.30

NEDELJE IN ZAPOVEDANI PRAZNIKI:
6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30,
11.30, 12.30, 16.00, 18.30

SKUPNA MOLITEV V STOLNICI

Vsak dan

8.30 in 18.00: rožni venec

Nedelja

15.30: molitev pred
izpostavljenim Najsvetejšim

Prvi četrtek

po večerni maši molitev v čast
svetemu Jožefu

Prvi petek

8.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

15.00: ura Božjega usmiljenja

Prva sobota

8.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

Informacije dobite tudi na spletnem
naslovu: <http://stolnica.com/>
Stolnica - Ljubljana - Cathedral
[@stolnica](https://www.facebook.com/stolnica)